

ACC. N:R M6872:1-3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Emil Jönsson
Härad: Luggude Adress: Hornsborg
Socken: Wästby Berättat av: Sensamma
Uppteckningsår: 1940 Född år 1867 i Wästby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Svar på frågorna H. G. 14,
Jänner och Vårfevdagen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 46272:1.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Emil Fönsson

Härad: Luggude

Adress: Hornsborg

Socken: Wäsby

Berättat av: Densamme

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1861 i Wäsby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ytterligare kommentarer över Thorshönanad.
 Att det gamla ordspråket om Tranans an-
 komst till Skåne, den "tredje torsdagi Thor",
 var pålitligt och betydde just icke alenast
 Tranans utan även andra flyttfågels tidi-
 ga ankomst från Väster. Så sade de gamle t. ex.
 att om lärkan sjunger innan Kyndelsmässe
 "Kyndelsmässe", så får hon sticka ripan i säck
 d. v. s. vintern blir efter Kyndelsmässan ste-
 ängare, så lärkan inte kan sjunga. Der-
 mot kännetecknas om lärkan ej begymer att
 sjunga förr än efter Kyndelsmässan, så blir
 vintern mera belid framåt. Jag har en alms-
 rack av 1829. Der är den 1:ste januari, Thorshönanad,

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 146272:2.

2

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Berättat av:
Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

den första torsdagen. Således tredje torsdagen,
den 15 januari, den "tredje torsdan i Tho". Om nu
Tranan kom så tidigt, hur skulle det förläsa
sig om ljus vid Vårfrudagen? Om Tranan kom
i januari eller februari, så var det enda ljuset om
morgnar och kvällar mest tran-lampan.
Man hörde ofta drängar och tröske-männen be-
-gära få hållt mer på "lampe-tranan", ett skämt
samt uttryck för tran-lampan. I alla lykter
som användes i loga, lador och stallar, fähus m m
utom-ljus, brändes tran, som kunde fås att köpa
i alla butiker, ända från början av första århun-
-dradet, ända tills det även på 1850-talet blev mera
utbytt med kor-olja och på 70-talet "stenolja" (gotogen)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 116272:3.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.³
FOLKMINNES-
ARKIV
— — —

Talla drängkameser beses lyktorna in vit lägg-
dags och således sades "Lampe-Tranan", lä-
na ljus i sängen och fortsatte till Vårfrudagen.
Vintrarne voru stängare i förra delarna 1800 tal-
et ännu senare, men icke desto mindre kommo
flyttfågeln lika tidigt som nu. Man sade
också "Thor med sitt långa skägg, läskar bes-
ren ut vid vägg". Thormånads-kräkan ansågs
god att äta. En jäggar själv ätit en Thormånads-kräka
Hushållerskan grät när hon skulle bereda och steka
kräkan. Men kräghudet var säjt och svart och
smågte hästskud. "Lammkräk-köttet" var sejt och svart och
smakade häst-kött. Häst-kött ansågs ev allmogens frän-
ner minnes till ända fram på 1670 talet, såsom ordligt till människofida.

Skriv endast på denna sida!